

Cu privire la intreprinderea de stat

Lege Republicii Moldova
Nr. 146-XIII din 16 iunie 1994
(Monitorul Oficial, 25 august 1994, p. I, nr.2, art. 9)

Parlamentul Republicii Moldova adopta prezenta lege.

Prezenta lege stabileste conditiile juridice, organizatorice si economice ale infiintarii, functionarii si incetarii activitatii intreprinderii de stat.

Capitolul I DISPOZITII GENERALE

Articolul 1. Intreprinderea de stat

(1) Intreprinderea de stat este o intreprindere al carei capital social apartine in intregime statului.

(2) Intreprinderea de stat (in continuare - intreprindere) este agent economic independent cu drepturi de persoana juridica, care, pe baza proprietatii de stat transmise ei in gestiune, desfasoara activitate de intreprinzator.

(3) Controlul asupra activitatii intreprinderii il exercita organele administratiei de stat in conformitate cu Legea cu privire la antreprenoriat si intreprinderi, prezenta lege si cu alte acte legislative.

(4) Intreprinderea poarta raspundere pentru obligatiunile sale cu toate bunurile de care dispune. Organul administratiei de stat nu poarta raspundere pentru obligatiunile intreprinderii pe care a infiintat-o. Intreprinderea nu poarta raspundere pentru obligatiunile organului administratiei de stat care a infiintat-o.

(5) Intreprinderea capata drepturi de persoana juridica din ziua inregistrarii ei la Camera Inregistrarii de Stat a Ministerului Dezvoltarii Informationale. Intreprinderea are firma (denumirea) sa cu indicatia "Intreprindere de stat" sau initialele "I.S." si a principalului gen de activitate, adresa, conturi de decontare, stampila cu stema de stat a Republicii Moldova si cu denumirea firmei si cuvintele "Republica Moldova". Pe blancheta cu antetul intreprinderii se indica numarul ei de identificare de stat (in redactia Legilor Nr.417-XV din 26 iulie 2001; Nr.372-XVI din 29 decembrie 2005; Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(6) Intreprinderea este in drept sa deschida filiale si reprezentante, precum si, cu acordul organului administratiei de stat, care a fondat-o si al organului care exercita controlul asupra respectarii legislatiei antimonopol, sa intre in componenta asociatiilor, concernelor, consortiilor si altor asociatii de stat ale intreprinderilor in baza contractelor incheiate cu alti agenti economici.

Articolul 2. Modul de infiintare si inregistrare a intreprinderii

(1) Hotarirea cu privire la infiintarea intreprinderii se adopta de catre Guvern, la propunerea organului central de specialitate sau a unei alte autoritati administrative. Functia de fondator al intreprinderii in numele Guvernului va fi exercitata de autoritatea specificata in hotarirea Guvernului (in redactia Legilor Nr.358-XIV din 15 aprilie 1999; Nr.690-XV din 29 noiembrie 2001; Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(2) Documentele de constituire a intreprinderii sint decizia fondatorului privind infiintarea ei si statutul intreprinderii. Statutul-model al intreprinderii de stat se aproba de catre Guvern.

(3) Statutul intreprinderii se aproba de catre fondator si contine urmatoarele date:

- a) firma (denumirea), inclusiv abreviata, si sediul intreprinderii;
 - b) data si numarul deciziei fondatorului privind infiintarea intreprinderii, sediul fondatorului;
 - c) genurile de activitate;
 - d) durata intreprinderii (in cazul in care durata nu este indicata intreprinderea se considera infiintata pe o durata nelimitata);
 - e) componenta bunurilor transmise in gestiune intreprinderii si marimea capitalului social;
 - f) planul si marimea terenului ocupat de intreprindere;
 - g) raspunderea intreprinderii pentru obligatiunile sale;
 - h) organele de gestiune si control, competenta lor, modul de constituire si de desfasurare a activitatii;
 - i) modul de repartizare si utilizare a beneficiului, precum si de acoperire a pierderilor;
 - j) modul de reorganizare si lichidare a intreprinderii.
- (4) In statut pot fi incluse si alte conditii de infiintare si activitate a intreprinderii, care nu vin in contradictie cu legislatia.
- (5) Inregistrarea si reinregistrarea intreprinderii se efectueaza in conditiile legii.

Capitolul II BUNURILE INTREPRINDERII

Articolul 3. Componenta bunurilor si modul utilizarii lor

(1) Bunurile transmise intreprinderii in gestiune sint constituite din: terenul, fondurile fixe si circulante, alte valori, al caror cost este indicat in bilantul autonom al intreprinderii.

(2) Modul de posesiune, folosinta si dispunere de bunurile intreprinderii se stabileste de legislatie si de statutul intreprinderii.

(3) Intreprinderea este obligata sa pastreze, sa utilizeze rational si sa sporeasca bunurile de care dispune si sa le asigure.

(4) Intreprinderea nu poate fara autorizatia fondatorului sa dea in arenda ori in gaj bunurile sale, sa participe cu aceste bunuri la activitatea structurilor nestatale si sa investeasca mijloace in alte state (in redactia Legilor Nr.229-XIV din 16 decembrie 1998; Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

Articolul 4. Capitalul social

(1) Marimea capitalului social si procedura modificarii lui se stabilesc in statutul intreprinderii.

(2) Sursele de formare a capitalului social sint:

- a) depunerile materiale ale fondatorului;
- b) investitiile capitale din contul subventiilor si beneficiului;
- c) bunurile transmise in mod gratuit;
- d) alte surse neinterzise de legislatie.

Capitolul III GESTIUNEA INTREPRINDERII

Articolul 5. Bazele gestiunii

Gestiunea intreprinderii se efectueaza in conformitate cu prezenta lege, alte acte normative si cu statutul intreprinderii.

Articolul 6. Fondatorul si atributiile lui

(1) Fondatorul isi exercita drepturile de gestionar al intreprinderii prin intermediul consiliului de administratie si al administratorului intreprinderii (organul executiv) (in redactia Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(2) Fondatorul:

a) aproba statutul întreprinderii, modificările și completările acestuia;

b) stabilește întreprinderii indicii economici;

c) promovează o politică tehnică unică în cadrul ramurii;

d) desemnează membrii consiliului de administrație și îi revocă (în redacția Legilor Nr.690-XV din 29 noiembrie 2001; Nr.234-XVI din 20 iulie 2006);

e) desemnează administratorul întreprinderii și îl eliberează din funcție, la propunerea consiliului de administrație;

f) transmite bunurile și atribuțiile sale în ceea ce privește desfășurarea activității de întreprinzător administratorului în baza contractului (acordului).

(Conform Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006 după litera d) se introduce o nouă literă e), iar litera e) devine literă f).

(3) Contractul reglementează relațiile dintre fondator și administrator, stabilește drepturile și obligațiile părților, inclusiv restricțiile la drepturile de folosință și de dispunere de patrimoniu, prevede modul și condițiile de remunerare a administratorului și răspunderea materială a părților, condițiile de reziliere a contractului. Contractul-tip (acordul-tip) dintre fondator și administrator - seful întreprinderii de stat se aproba de către Guvern.

(4) Fondatorul nu are dreptul să intervină în activitatea întreprinderii după încheierea contractului cu administratorul, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație și de contract.

Articolul 7. Consiliul de administrație și atribuțiile lui

(1) Consiliul de administrație este organul colegial de administrare a întreprinderii, reprezintă interesele statului și își exercită activitatea în conformitate cu prezenta lege și Regulamentul consiliului de administrație al întreprinderii de stat aprobat de fondator (în redacția Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(2) În componenta consiliului de administrație, în mod obligatoriu, intra reprezentanții ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Comerțului, care vor constitui majoritatea, reprezentanții ai fondatorului și ai colectivului de muncă. De asemenea, pot intra și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice centrale, specialiști în domeniul de activitate al întreprinderii, specialiști în economie și în drept (în redacția Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(3) Componenta numerică a consiliului de administrație se stabilește de către fondator în funcție de indicii economico-financiarți ai întreprinderii și va fi dintr-un număr impar, nu mai mic de 3 persoane. Componenta numerică a consiliului se specifică în Regulamentul consiliului de administrație.

(4) Consiliul de administrație se constituie de către fondator, pe un termen de până la 3 ani, ținându-se cont de propunerile Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Comerțului și ale colectivului de muncă. Președintele consiliului de administrație este desemnat de către fondator. Membrul consiliului de administrație poate fi concomitent membru al consiliului de administrație a cel mult 3 alte întreprinderi de stat (în redacția Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(5) Membrii consiliului de administrație participă la activitatea acestuia prin cumul cu funcția lor de bază (în redacția Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(6) Membru al consiliului de administrație nu poate fi persoana declarată incapabilă sau persoana condamnată pentru escrocherie, sustragere de bunuri, dare sau luare de mită, precum și pentru alte infracțiuni prevăzute de legislație și careia nu i-au fost stinse antecedentele penale.

(7) Membrii consiliului de administrație, în conformitate cu

legislatia, raspund solidar fata de intreprindere pentru prejudiciile rezultate din indeplinirea hotaririlor adoptate de ei cu abateri de la legislatie, statutul intreprinderii si Regulamentul consiliului de administratie. Membrul consiliului de administratie care a votat impotriva unei astfel de hotariri este scutit de repararea prejudiciilor daca in procesul-verbal al sedintei a fost fixat protestul lui. Este absolvit de raspundere si membrul consiliului de administratie care nu a participat la sedinta, daca in decursul a 7 zile dupa ce a aflat sau trebuia sa afle despre o asemenea hotarire, el a inminat presedintelui consiliului de administratie un protest in scris. Membrul consiliului de administratie poate fi scutit de repararea prejudiciilor cauzate de el in timpul indeplinirii obligatiunilor sale, daca el a actionat conform documentelor intreprinderii, indicatiilor in scris ale autoritatii pe care o reprezinta, a caror autenticitate nu a putut fi pusa la indoiala, sau a actionat in limitele unui risc normal de productie sau de gestiune. Demisia sau destituirea membrului consiliului de administratie nu-l scuteste de obligatia de a repara prejudiciile cauzate din vina lui (in redactia Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(8) Consiliul de administratie:

a) aproba programul de perspectiva al dezvoltarii si planurile anuale ale intreprinderii;

b) ia masuri ce vor asigura integritatea si folosirea eficienta a bunurilor intreprinderii;

c) solutioneaza, de comun acord cu fondatorul, chestiunile referitoare la intrarea intreprinderii in asociatii si alte uniuni si iesirea ei din ele;

d) aproba devizul anual de venituri si cheltuieli, darea de seama contabila si contul veniturilor si pierderilor;

e) prezinta fondatorului raport cu privire la activitatea economico-financiara a intreprinderii, precum si rezultatele auditului activitatii economico-financiare (in redactia Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006);

f) adopta decizii cu privire la obtinerea, acordarea si folosirea creditelor in marimea stabilita de fondator;

g) prezinta fondatorului propuneri privind modificarea si completarea statutului intreprinderii, reorganizarea si lichidarea intreprinderii;

h) propune fondatorului candidatura administratorului intreprinderii (introdusa prin Legea Nr.234-XVI din 20 iulie 2006);

i) aproba, la propunerea administratorului, repartizarea profitului net anual al intreprinderii (introdusa prin Legea Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(Conform Legii Nr.154-XVI din 21 iulie 2005 dupa litera d) se introduce o noua litera, care devine litera e), iar litera e) si f) devin literele f) si g).

(9) In statutul intreprinderii pot fi prevazute si alte atributii ale consiliului de administratie care nu vin in contradictie cu legislatia.

(10) Consiliul de administratie nu are dreptul sa intervina in activitatea desfasurata de administrator, conform contractului.

(11) Membrul consiliului de administratie se revoca de catre fondator in caz de (in redactia Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006):

a) incalcare a legislatiei;

b) expirare a termenului imputernicirilor (alegerii);

c) lichidare a intreprinderii;

d) in alte cazuri prevazute de legislatie.

(12) Sedintele consiliului de administratie se convoaca de presedintele consiliului sau, in lipsa lui, de unul din membri in caz de necesitate, inasa nu mai rar decit o data in trimestru. Ordinea de zi si materialele respective se aduc la cunostinta membrilor consiliului cel tirziu cu 5 zile inainte de ziua sedintei (introdus prin Legea Nr.234-XVI

din 20 iulie 2006).

(13) Sedinta consiliului de administratie se considera deliberativa daca la ea participa mai mult de jumatate din membrii acestuia. Hotaririle se adopta cu votul majoritatii membrilor prezenti la sedinta daca statutul sau Regulamentul consiliului de administratie nu prevede cote mai mari de voturi. Sedinta consiliului de administratie se consemneaza in proces-verbal, care se semneaza de toti membrii consiliului participanti la sedinta (introdus prin Legea Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(Conform Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006 dupa alineatul (2) se introduce un nou alineat (3), iar alineatele (3)-(9) devin alineatele (4)-(10).

(Conform Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006 dupa alineatul (5) se introduce un nou alineat (6), iar alineatele (6)-(10) devin alineatele (7)-(11).

Articolul 8. Administratorul si atributiile lui

Administratorul:

a) conduce activitatea intreprinderii si asigura functionarea ei eficienta;

b) actioneaza fara procura in numele intreprinderii;

c) reprezinta interesele intreprinderii in relatiile cu persoanele fizice si juridice, precum si cu organele de justitie, acordind astfel de imputerniciri in unele probleme si altor lucratori ai intreprinderii;

d) asigura executarea deciziilor fondatorului si consiliului de administratie;

e) asigura, la decizia consiliului de administratie, auditul activitatii economico-financiare a intreprinderii;

f) prezinta consiliului de administratie raport cu privire la activitatea economico-financiara a intreprinderii si actul auditului;

g) incheie contracte, elibereaza procuri, deschide conturi in banci;

h) prezinta fondatorului propuneri coordonate cu consiliul de administratie privind schimbarea componentei, reconstructia, largirea, reutilizarea tehnica a bunurilor transmise in gestiunea operativa a intreprinderii (in redactia Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006);

i) asigura folosirea eficienta si reproducerea bunurilor primite in gestiune operativa;

j) poarta raspundere materiala pentru neexecutarea sau executarea necalitativa a obligatiunilor stabilite in contract;

k) prezinta trimestrial consiliului de administratie dare de seama referitor la rezultatele activitatii intreprinderii (introdusa prin Legea Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

(Conform Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006 dupa litera d) se introduc doua litere noi, e) si f), iar literele e)-h) devin literele g)-j).

Capitolul IV

ACTIVITATEA DE INTREPRINZATOR A INTREPRINDERII

Articolul 9. Domeniul de activitate

Intreprinderea poate practica orice genuri de activitate prevazute in statutul ei, cu exceptia celor interzise de legislatie.

Articolul 10. Formarea programului de productie

Intreprinderea isi intocmeste de sine statator programul de productie, pornind de la indicii economici stabiliti de fondator, de la contractele incheiate pentru comercializarea productiei catre consumatori si necesitatea de a asigura dezvoltarea de productie si sociala a intreprinderii.

Articolul 11. Asigurarea tehnico-materiala

Intreprinderea procura resurse pe piata de marfuri nemijlocit de la producatori, in unitatile comertului angro, la burse, iarmaroace, licitatii, de la organizatiile de aprovizionare tehnico-materiala etc.

Articolul 12. Preturile si formarea preturilor

Intreprinderea comercializeaza productia sa, lucrarile, serviciile, precum si deseurile de productie la preturile si tarifele stabilite pe baza cererii si ofertei, iar in cazurile prevazute de actele normative - la preturi si tarife reglementate de stat.

Articolul 13. Profitul si pierderile intreprinderii

(1) Profitul (pierderile) intreprinderii se determina in modul prevazut de legislatie. Profitul net se formeaza dupa achitarea impozitelor si a altor plati obligatorii si ramine la dispozitia intreprinderii.

(2) Profitul net poate fi utilizat pentru:

- a) acoperirea pierderilor anilor precedenti;
- b) formarea capitalului de rezerva;
- c) formarea rezervei pentru dezvoltarea productiei;
- d) defalcari in bugetul de stat;
- e) in alte scopuri, daca ele nu contravin legislatiei.

(3) Decizia de repartizare a profitului net se adopta de catre consiliul de administratie, la propunerea administratorului.

(4) Profitul net se va repartiza doar pentru acoperirea pierderilor anilor precedenti, pentru formarea capitalului de rezerva si formarea rezervei pentru dezvoltarea productiei in cazul in care valoarea activelor nete, conform ultimului bilant al intreprinderii, este mai mica decit capitalul social al intreprinderii sau va deveni mai mica in urma repartizarii lui in alte scopuri.

(5) Pierderile intreprinderii se acopera din contul profitului net ramas la dispozitia intreprinderii, din contul mijloacelor fondului de rezerva, precum si din donatii sau subventii.

(6) Daca, la expirarea celui de-al doilea an financiar sau al oricarui an financiar ulterior, valoarea activelor nete ale intreprinderii, potrivit bilantului anual al acesteia, va fi mai mica decit marimea capitalului social, consiliul de administratie va informa fondatorul despre necesitatea modificarii capitalului social al intreprinderii (in redactia Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006).

Articolul 14. Incetarea activitatii

Activitatea intreprinderii inceteaza, in conformitate cu statutul sau si la decizia fondatorului prin reorganizarea sau lichidarea ei. Intreprinderea poate fi lichidata de asemenea de catre instanta judecatoreasca economica competenta in conformitate cu legislatia (in redactia Legilor Nr.788-XIII din 26 martie 1996; Nr.240-XV din 13 iunie 2003).

(Conform Legii Nr.234-XVI din 20 iulie 2006 in textul legii, termenii "beneficiul net" si "manager" se inlocuiesc cu termenii "profit net" si, respectiv, "administrator").

PRESEDINTELE
REPUBLICII MOLDOVA

MIRCEA SNEGUR

ARHIVA

Articolul 1 alineatul (5), ultima propozitie:

Pe hirtiile cu antetul intreprinderii se indica numarul de inregistrare.

Articolul 2.

(1) Decizia cu privire la infiintarea intreprinderii o adopta Guvernul care in numele Republicii Moldova exercita atributiile de proprietar al patrimoniului de stat prin intermediul Departamentului Privatizarii si Administrarii Proprietatii de Stat pe linga Ministerul Economiei si Reformelor, care este fondator al intreprinderii (in continuare - fondator), in baza calculelor tehnico-economice argumentate si pasaportului ecologic, coordonat cu Departamentul Protectia Mediului Inconjurator. Decizia cu privire la infiintarea intreprinderii se coordoneaza cu organele de autoadministrare locala (in redactia Legii Nr.358-XIV din 15 aprilie 1999).

(2) Departamentul Privatizarii si Administrarii Proprietatii de Stat pe linga Ministerul Economiei si Reformelor este in drept sa delegheze unele functii de fondator altor organe ale administratiei de stat (in redactia Legii Nr.358-XIV din 15 aprilie 1999).

Articolul 2, alineatul (1):

(1) Hotarirea cu privire la infiintarea intreprinderii se adopta de catre Guvern sau de catre autoritatile administratiei publice centrale de specialitate, alte autoritati administrative, pe care Guvernul, in calitate de proprietar al patrimoniului de stat, le-a investit cu atributii de fondator al intreprinderii (in redactia Legilor Nr.358-XIV din 15 aprilie 1999; Nr.690-XV din 29 noiembrie 2001).

Articolul 3.

(4) Intreprinderea nu poate fara autorizatia fondatorului sa dea in arenda proprietatea transmisa ei in gestiune operativa, sa participe cu bunurile sale la activitatea structurilor nestatale si sa investeasca mijloace in alte state.

Articolul 6 alineatul (1):

(1) Fondatorul isi exercita drepturile de gestionar al intreprinderii prin intermediul managerului - seful de intreprindere (in continuare - manager), numit prin concurs, sau al consiliului de administratie.

Articolul 7 alineatul (2):

(2) In componenta consiliului de administratie in mod obligatoriu intra managerul, reprezentanti ai fondatorului si ai colectivului de munca, pot fi inclusi si lucratori ai ministerelor, departamentelor, altor organizatii, specialisti in domeniul de activitate al intreprinderii, in economie si drept.

Articolul 7 alineatul (4):

(4) Presedintele consiliului de administratie si membrii lui, in afara de reprezentantii colectivului de munca, sint confirmati de catre fondator.

Articolul 7 alineatul (8), litera e):

e) prezinta fondatorului raportul anual cu privire la activitatea economico-financiara a intreprinderii si, dupa caz, rezultatele auditului independent al activitatii economico-financiare;

Articolul 7 alineatul (11), partea introductiva:

(11) Membrul consiliului de administratie se elibereaza de indatoririle sale (se revoca) de catre organul care l-a confirmat sau ales, in caz de:

Articolul 13. Beneficiul si pierderile

(1) Beneficiul intreprinderii se stabileste in modul prevazut de legislatie. Beneficiul net se formeaza dupa achitarea cu bugetul si creditorii, onorarea altor plati obligatorii stabilite de legislatie si se repartizeaza in fondul dezvoltarii productiei, fondul de consum si in fondul de rezerva in modul stabilit de statutul intreprinderii.

(2) Pierderile intreprinderii sint acoperite din contul:

a) beneficiului ramas la dispozitia intreprinderii, precum si din mijloacele fondului de rezerva;

b) dotatiilor si subventiilor.